

Utøverveiledning for kreativ lydighet

Utøverveiledningen er laget som et supplement til regelverket for hundesporten kreativ lydighet. Den er laget for at utøvere skal få en bedre forståelse for sportens ulike aspekter, og for å få en bedre forståelse av hvordan dommerne tenker og hva de ser etter. Det er svært viktig at alle som konkurrerer leser de offisielle reglene for kreativ lydighet i tillegg til denne veiledningen. Regelverket ligger tilgjengelig både på Norsk Kennel Klub og Norsk Freestyleforening sine hjemmesider.

Kreativ lydighet består av grenene Freestyle (FS) og Heelwork To Music (HTM). Fokus i begge grenene er at det skal være show, utstråling og glede.

Innhold

| | |
|---|----|
| 1. Generelt om bedømmelse..... | 3 |
| 2. Kommentarer til klasseinndeling i freestyle (se regelverket pkt 3.1) | 3 |
| Klasse 1:..... | 3 |
| Klasse 2:..... | 4 |
| Klasse 3:..... | 4 |
| 3. Kommentarer til klasseinndeling i Heelwork to Music (se regelverket pkt 3.2) | 4 |
| Klasse 1:..... | 6 |
| Klasse 2..... | 6 |
| Klasse 3..... | 6 |
| 4. Utdyping av noen punkter under pkt 4 i regelverket (Gjennomføring av prøven) | 7 |
| Moderat dekorert halsbånd..... | 7 |
| Hilse på dommerne | 7 |
| Trening i ringen..... | 7 |
| Leker og godbiter i ringen..... | 7 |
| 5. Bedømmelse og kategorier (se regelverket pkt 6) | 7 |
| Utførelse (maks 10 poeng)..... | 8 |
| Innhold og vanskelighetsgrad (maks 10 poeng) | 8 |
| Musikk og fortolkning (maks 10 poeng)..... | 9 |
| Feil som gir trekk | 9 |
| Oppførsel på området og rundt konkurranseringen | 11 |

1. Generelt om bedømmelse

Innenfor de fleste hundesporter er det kun én dommers beslutning som er gjeldende. I kreativ lydighet, derimot, er det et krav om 2-4 dommere. Disse skal, hver for seg, gi sin individuelle vurdering av ekvipasjen. Gjennomsnittet av dommernes poeng blir den tellende sluttpoengsummen til ekvipasjen. Dette er en bra ting! For uansett hvor erfaren en dommer er, og uansett hvor mange retningslinjer og regler det dømmes etter, så vil likevel en del av bedømmelsen være subjektiv. Dommerens smak og skjønn vil spille inn. Og sånn må det nødvendigvis være fordi kreativ lydighet er en form for kunst. At det er flere dommere som dømmer vil dermed i større grad sikre at den rette ekvipasjen vinner, til tross for alle menneskelige faktorer. For at bedømmingen likevel skal være så objektiv som mulig har dommerne egne retningslinjer å forholde seg til, i tillegg til regelverket.

På dommerprotokollen kan dommerne skrive kommentarer til poengsummen for de ulike kategoriene. Det er ikke noe krav om at dette skal gjøres, og de har sjelden tid til å skrive særlig mye.

2. Kommentarer til klasseinndeling i freestyle (se regelverket pkt 3.1)

De tre klassene skilles gjennom økte krav i de tre kategoriene; «utførelse», «innhold og vanskelighetsgrad» og «musikk og fortolkning». Fotarbeid (dvs HTM posisjoner) bør ikke være dominerende. Det gis høyere poeng til et program med få, men godt utførte øvelser, enn et program med flere, men dårligere utførte øvelser. Ønsket om å få inn så mange øvelser som mulig bør aldri bli viktigere enn tolkningen av musikken.

Jo høyere opp man kommer i klassene, jo vanskeligere og mer varierte triks forventes. Det er også viktig å tenke på at programmets vanskelighetsgrad består av mer enn flere og vanskeligere triks. At ekvipasjen følger musikkens rytme og skiftninger er viktigere, og vil få høyere poeng, enn at avanserte triks gjøres uten at det passer til musikken.

For å få godkjent (7,50 p) i alle tre kategoriene i FS gjelder følgende retningslinjer:

Klasse 1:

Utførelse: Det må finnes et samarbeid, om enn ikke hele tiden. Dvs at det er ok om hunden faller ut, så sant den henter seg raskt inn igjen. Øvelsene må flyte noenlunde, men små stopp, enkelte vegringer eller noe usikkerhet tolereres så lenge det ikke er dominerende. *Et kort og enkelt program som flyter godt vil belønnes bedre enn et lengre program med flere øvelser, men som har dårligere flyt og mer usikkerhet i utførelsen ("Less is more!")*. Synlige signaler er greit, men fører må ikke gå bøynd over hunden eller konsekvent lede/lokke hunden inn i posisjonene. En viss grad av sjarm/showkvalitet bør være tilstede, men det blir ikke forventet stor "performance" i klasse 1. Dersom det forekommer, vil det belønnes rikelig.

Innhold og vanskelighetsgrad: Det er tilfredsstillende med relativt få, enkle øvelser (3-6 stk) som gjentas på en interessant måte. Med enkle øvelser gjelder for eksempel slalåm/åttetall, snurr og

rundt fører. I forhold til koreografi (hvordan øvelsene er satt sammen) bør det ikke stilles store krav til kreativitet og oppfinnsomhet i klasse 1, men det bør være tydelig at man har forsøkt. I program der det er veldig få øvelser med, stilles det større krav til en interessant koreografi. Programmets lengde behøver ikke være langt (ca 1 ½ minutt er tilstrekkelig).

Musikk og fortolkning: Det kreves at ekvipasjen har prøvd å tolke musikken. Som et minimum bør de tydeligste skiftene i musikken bli markert på en eller annen måte (eksempelvis ved tydelige rytmeendringer/taktskifter, økt bruk av instrumenter, markerte utrop/utbrudd osv). Åpenbar tekst/historie/hendelse bør gjenspeiles minst ett sted i programmet, enten av hund eller fører. Når det gjelder antrekk bør det komme tydelig frem at det er en tanke bak.

Klasse 2:

Det kreves et mer gjennomarbeidet program, og der hunden mer selvstendig klarer øvelser og overganger. F. eks uten tydelig hjelpere og/eller mer avstandsarbeid. Signalene bør være noe mer integrert i dansen. Det bør være en økende grad av variasjon og økt vanskelighetsgrad på øvelsene, økt presisjon og økt utholdenhet. Det forventes også en mer gjennomtenkt koreografi og en mer tydelig fortolkning av musikken.

Klasse 3:

Her forventes mer av alt. Vanskelighetsgrad, presisjon, takt og samspill til musikken og med hverandre. Hunden forventes å vise god evne til å arbeide selvstendig og fokusert. Eksempler på dette:

- Uten tydelige hjelpere
- Hunden holder posisjoner eller utfører øvelser, mens fører gjør bevegelser som kan være distraherende for hunden
- Avstandsarbeid
- Hunden gjør en øvelse mens fører gjør en annen
- Hund og/eller fører opererer i ulike høydenivå (bakke, normalt, høyt)

Signalene bør være godt integrert. Høyere krav stilles også til den kreative utformingen av programmet. Det bør ha høy underholdningsverdi, der hundens forutsetninger virkelig kommer til sin rett.

3. Kommentarer til klasseinndeling i Heelwork to Music (se regelverket pkt 3.2)

De tre klassene skilles gjennom økte krav i de tre kategoriene; «utførelse», «innhold og vanskelighetsgrad» og «musikk og fortolkning». Det gis høyere poeng til et program med få, men godt utførte posisjoner, enn et program med flere men dårligere utførte posisjoner. Ønsket om å få inn så mange posisjoner som mulig bør aldri bli viktigere enn tolkningen av musikken.

Sidelengs- og baklengsbevegelser regnes som vanskeligere øvelser, og belønnes høyere enn bevegelser gjort kun forover.

Heelwork-posisjoner (1-10)



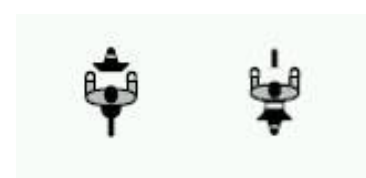
Posisjon 1 Posisjon 2 Posisjon 3 Posisjon 4

Posisjon 1-4 starter i fotposisjon på førerens **venstre** side, for så å forflytte seg med klokka rundt føreren.



Posisjon 5 Posisjon 6 Posisjon 7 Posisjon 8

Posisjon 5-8 starter i fotposisjon på førerens **høyre** side, for så å forflytte seg mot klokka rundt føreren.



Posisjon 9 Posisjon 10

I posisjon 9 og 10 går hunden mellom førerens ben med hodet i samme eller motsatt retning som føreren.

Når det gjelder overganger fra en posisjon til en annen er det ønskelig at det er *hunden* som skifter posisjon. Dersom det kun er fører som snur seg slik at hunden dermed havner i ny posisjon trekkes det i "vanskelighetsgrad". Det bør fremgå tydelig at hunden kjenner de ulike posisjonene som brukes i programmet, og selv kan innta og beholde disse.

HTM posisjonene skal være stabile og kunne beholdes under bevegelse, uten at hunden hopper eller går skjevt for å følge føreren.

Hunden skal beholde samme avstand til fører i alle brukte posisjoner.

Hunden skal være rett i kroppen og parallell med føreren.

Hunden skal bevege seg i samme retning som føreren.

Hunden skal følge fører i det tempoet som fører beveger seg i.

NB! For at bevegelsen skal regnes som HTM posisjon er det viktig at hunden går på alle fire ben; hinking på tre ben, gå på to etc regnes altså ikke som HTM posisjon. Fører kan dog endre posisjon, huke seg sammen, krype osv, så lenge hunden beholder sin posisjon.

I HTM må triksene aldri dominere programmet. Når man har sett et HTM program skal det være det flotte fotarbeidet man husker, ikke spektakulære triks. Det optimale er om triks likevel bygges inn i programmet på en slik måte at det passer til musikken, og ikke tar plass eller fokus vekk fra minstekravet om 75 % posisjonsarbeid. Overganger mellom posisjoner regnes som triks.

Klasse 1:

For å få godkjent (dvs 7,50 p) i de tre kategoriene, gjelder følgende retningslinjer.

Utførelse: Det må finnes et samarbeid, men korte stunder uten konsentrasjon er akseptabelt. Øvelsene må flyte noenlunde, men små stopp, enkelte vegringer eller noe usikkerhet tolereres så lenge det ikke er dominerende. Synlige signaler er greit, men fører må ikke gå bøynd over hunden eller konsekvent lede hunden inn i posisjonene. En viss grad av sjarm/showkvalitet bør være tilstede

Innhold og vanskelighetsgrad: Det er ønskelig med minst to posisjoner, men én posisjon *kan* godkjennes hvis denne utføres presist i flere retninger, og flere tempo. Få presise posisjoner belønnes høyere enn flere upresise. Det er for øvrig tilstrekkelig med de "enkle" posisjonene som venstre fot, høyre fot og mellom, samt enkle overganger mellom disse.

Musikk og fortolkning: Det bør synes at ekvipasjen har prøvd å tolke musikken. Som et minimum bør de tydeligste skiftene i musikken blir markert på en eller annen måte (eksempelvis ved tydelige rytmeendringer/taktskifter, økt bruk av instrumenter, markerte utrop/utbrudd osv). Det skal ikke stilles stor krav til oppfinnsomhet. Når det gjelder antrekk bør det synes at det er en tanke bak.

Prestasjoner bedre enn dette, i den respektive kategori, belønnes med høyere karakter enn 7,50 og prestasjoner dårligere enn dette får lavere karakter enn 7,50.

Klasse 2

Det stilles noe høyere krav til HTM posisjonenes antall og kvalitet. For å få godkjent kreves et mer gjennomarbeidet program der hunden mer selvstendig holder posisjonene og utfører selvstendige overganger mellom dem. Det forventes en høyere grad av presisjon, innføring av temposkifter og retningsendring, samt økt utholdenhet. Også høyere krav til programmets utforming og tolkning av musikken.

Klasse 3

Her ønskes det ultimate, dvs. flest mulig posisjoner utført presist og flytende i alle retninger og flere tempo. Hunden må vise evne til å arbeide selvstendig gjennom å holde posisjoner og utføre overganger mellom dem. Eksempler på dette:

- Uten tydelig hjelp
- Ved at hunden holder posisjonene, mens fører utfører bevegelser som kan være distraherende for hunden
- Under temposkifter
- Under rygging eller sideforflytninger

Et klasse 3 program bør ha høy underholdningsverdi, der hundens forutsetninger virkelig kommer til sin rett.

4. Utdyping av noen punkter under pkt 4 i regelverket (Gjennomføring av prøven)

Moderat dekorert halsbånd

I regelverket står det at hunden kan ha på seg et moderat dekorert halsbånd. Hva som er et moderat dekorert halsbånd er en litt skjønnsmessig vurdering. Det viktigste er at det ikke er for stort og dominerende, eller hemmer hunden i dens bevegelser. Dersom man er i tvil, bør man spørre dommerne før konkurransen starter.

Hilse på dommerne

Alle dommere setter pris på en hilsen når du kommer inn i ringen før musikken starter. Hunden kan gjerne også gjøre et enkelt triks. Dette vil gi dommerne et positivt førsteinntrykk, men dersom fører glemmer å hilse vil det ikke føre til poengtrekk.

Trening i ringen

Utover en enkel hilsen, og plassering av hunden i startposisjon, er det ikke tillatt å trene i ringen før musikken starter. Gjør man dette kan det straffes med inntil 5 poeng av sluttpoengsummen. I noen tilfeller kan det forekomme at arrangør tillater oppvarming med hund i banen før konkurransen starter. I så fall gjelder de samme regler for alle ekipasjer.

Leker og godbiter i ringen

Synlige leker og godbiter er ikke tillatt i ringen. Det er lov å ha godbiter i lommen, men disse skal ikke gis før man har forlatt banen. Dersom godbiter ved et uhell detter ut av lommen mens man er i ringen vil dette medføre diskvalifisering. Det er derfor viktig å ha godbiter trygt oppbevart uten risiko for å ramle ut. Leker kan også medbringes i ringen dersom de holdes skjult for hund, og dommere, mens programmet utføres. I tilfeller hvor leketøyet kan sees, fordi det stikker opp fra en lomme eller tilsvarende, medfører det diskvalifisering. En bul på lommen hvor leketøyet ligger kan ikke straffes. Leketøyet skal være utenfor hundens og dommerens synsfelt fra ekipasjen entrerer ringen og til musikken er skrudd av. Når musikken er skrudd av er det tillatt å ta frem leken, og leke med hunden en kort stund på banen.

5. Bedømmelse og kategorier (se regelverket pkt 6)

For å få godkjent/opprykkssnapp i en klasse (= 1. premie), skal hunden ha minst 75 % av mulige poeng i hver av de tre kategoriene "utførelse", "innhold og vanskelighetsgrad" og "musikk og fortolkning". Det vil si at den må ha et gjennomsnitt fra de 2-4 dommerne på minst 7,50 poeng i hver kategori. Tallet 7,50 er derfor en god karakter, da det betyr at ekipasjen lever opp til det som forventes i den klassen. Hvis ekipasjen klarer seg bedre enn det forventes i klassen, gis det over 7,50 poeng, og hvis den klarer seg dårligere gis det under 7,50 poeng. Det er likevel viktig å huske på at under 7,50 poeng ikke nødvendigvis er dårlig. Det betyr bare at det må jobbes litt mer, før en får godkjent og kan rykke opp i klassene.

Utførelse (maks 10 poeng)

Utførelsen er kort sagt det som skjer i ringen den dagen!

Hvor godt arbeider hund og fører sammen, hvor oppmerksom er hunden på førers signaler (og fører på hundens), utføres programmet uten synlige feil og avbrudd, er fokus rettet mot hund eller fører, er kommandoene diskrete eller forstyrrer de helhetsinntrykket? Og hvor stor showkvalitet er det? Både hund og fører bør vise at de liker å opptre og å vise fram det programmet de har laget. Enhver dommer lar seg påvirke av et smil og en ekvipasje som utstråler glede og selvtillit vil få uttelling for det i denne kategorien.

Dersom det oppstår feil under et program (og det gjør det alltid), så lat som om ingenting har hendt, og dans videre. Dersom du stopper opp eller forsøker gjentatte ganger å få hunden til å utføre en øvelse vil du bare understreke feilen i enda større grad. Dommerne vet dessuten ikke hvordan et program skal se ut, så dersom du får til å improvisere litt er det ikke sikkert dommerne oppdager at noe gikk feil.

Innhold og vanskelighetsgrad (maks 10 poeng)

Dette er kort sagt den tekniske kvaliteten, og det som var planlagt å gjøre.

Her bedømmes koreografien av programmet; hvor vanskelig er den, hvor mye innhold er det, hvor godt er øvelsene satt sammen og hvordan brukes ringen. Det skal være tydelig for publikum, og dommere, om det er et HTM eller et FS program som utføres. Hvis en ekvipasjes program kan passe like godt i begge disipliner, er det en klar feil.

Et **HTM** program skal inneholde minst 75 % fotarbeid. Hvis programmet inneholder mindre enn 75 % fotarbeid trekkes det poeng i denne kategorien. Jo mindre fotarbeid, jo høyere trekk. Er det mindre enn 50 % fotarbeid i programmet gis det maks 6,50 poeng i "innhold og vanskelighetsgrad".

Dersom hunden i **HTM** forsvinner mer enn 2 m fra fører blir programmet underkjent. Avdraget på 2,6 poeng gjøres som oftest i «innhold og vanskelighetsgrad». Men dersom 2 m overskrides fordi hunden blir treg og hengende etter eller mister konsentrasjonen vil det bli trukket under «utførelse».

Et **FS** program bør ikke inneholde mer enn 25 % fotarbeid (helst mindre). Inneholder programmet mer trekkes det i "innhold og vanskelighetsgrad". Med fotarbeid menes de 10 HTM posisjonene. Dersom hunden følger fører på en armlengdes avstand eller mer, så regnes dette ikke som HTM. De nevnte 25 % er ikke spesifisert i regelverket, og dommerne kan derfor i større grad vise skjønn i forhold til fotarbeid i et FS program. Som utgangspunkt vil det bli trukket dersom det er mer enn 25 % fotarbeid i et FS program, men dersom fotarbeidet passer godt inn i programmet, og vanskelig kunne vært gjort annerledes, kan det likevel aksepteres, så lenge det ikke blir for dominerende.

Har du med en rekvisitt i ringen, vil dommerne vurdere hvor godt den er innarbeidet i programmet. Sørg for at den/de underbygger programmet, og at hver rekvisitt man har med brukes mer enn én gang.

Musikk og fortolkning (maks 10 poeng)

Fortolkning er, kort sagt, det som gjør at det utførte programmet passer bedre til den valgte musikken enn til annen musikk.

Fortolkning av musikken er meget viktig i kreativ lydighet. Dersom musikken ikke fortolkes vil det bare være en hund og fører som hygger seg med noen triks mens det spilles musikk i bakgrunnen. Det er fortolkningen og utnyttelse av musikken som gjør kreativ lydighet til noe magisk!

Det bedømmes hvor godt de ulike øvelsene er timet til musikkens skiftninger og fraseringer. Det bedømmes også at musikkens særpreg fremheves via et tema, historie eller annet. Et program MÅ ikke inneholde en historie, men dersom det i teksten fortelles en tydelig historie vil det være et pluss om man får fremhevet dette. Et program som kun er tilpasset musikkens takt/rytme/sjanger er dog også helt ok. Kreativiteten skal få flyte fritt! Fri tolkning er helt greit så lenge det passer til musikken.

Dersom opplagte temposkifter, stemningsskifter, klimakser eller andre tydelig hendelser i musikken blir ignorert vil dette medføre trekk. Det er førers ansvar å velge musikk med skiftninger eller tema som gjør at de kan bevise for dommerne at de klarer å fortolke musikken. Hvis en fører velger musikk som er vanskelig å fortolke, så kan de heller ikke score høyt.

Man behøver ikke nødvendigvis ha kostyme, men et passende antrekk vil kunne fremheve musikkens tema. Dommerne gjør en vurdering på om antrekket understreker fortolkningen.

Feil som gir trekk

Bjeffing, piping og andre "lyder" eller nafsing

Det regnes som feil dersom hunden bjeffer, piper eller lager andre lyder, uavbrutt eller gjennom mesteparten av programmet, så fremt det virker forstyrrende på helheten. Enkelte bjeff og bjeffing som begrenser seg til en enkelt øvelse vil som regel ikke gi poengtrekk.

Fysisk manipulering eller tvang av hunden

Hvis en fører holder hunden fast, dvs. bruker tvang til å holde den fast i en posisjon, vil det kunne gi poengtrekk. Dette gjelder også dersom hunden ikke ser ut til å ha noe i mot håndteringen. Dersom hunden blir flyttet eller løftet inn i posisjon, vil det også gi poengtrekk. Hunden skal selv innta posisjonen. For å holde fast eller manipulere hunden vil det bli trukket poeng i kategoriene "innhold og vanskelighetsgrad" eller "utførelse", avhengig av situasjonen.

Berøring

Det er tillatt å berøre/klappe/kose hunden hvis det passer inn i koreografien. Det er også lov å holde hundene i armene, men kun for en kort stund. Om hunden bæres i armene over lengre tid kan det medføre trekk.

Usunne/skadelige øvelser

I kreativ lydighet er det opp til fører å bestemme hvilke øvelser ekipasjen skal ha med i programmet, og derfor er det førers ansvar å passe på at øvelsene ikke er usunne/skadelig for hunden. Dette gjelder naturligvis både i trening og på konkurranse. Og det er spesielt viktig å ta hensyn til unge hunder, som fortsatt ikke er ferdig utvokst. Usunne/skadelige eller farlige øvelser er ikke ønskelig i vår hundesport og vil kunne gi store poengtrekk.

Hva som er skadelige øvelser kan avhenge fra individ til individ. Det gjelder å kjenne sin egen hund! Så lenge hunden viser at den er i balanse, er komfortabel med og behersker øvelser på en trygg og god måte, så er det meste av øvelser greit. Belastende øvelser bør ikke gjøres i for stort tempo, være for repeterende eller av lang varighet. Dette gjelder eksempelvis øvelser som rygging, hopp, gå på/stå på bakbena eller gå på/stå på frambena.

Hovedsaken er hvordan de ulike øvelsene trenes inn, og hvor ofte eller hvor mye de trenes på. Gradvis opptrening er et viktig stikkord. Overdrivelser er aldri bra. Treningen til utøvere har dommerne dog ikke kontroll på, og de er nødt til å dømme ut i fra det de ser i ringen.

Dommerne legger vekt på:

- Ser hunden balansert og komfortabel ut?
- Ser det ut som øvelsen er godt trent inn, og at hunden har god fysisk styrke til å utføre øvelsen?
- Hvordan er hundens konstruksjon? (eks: en stor, tung hund kan godt stå på bakbena, men *kun* en kort stund (opp og ned) og uten mange repetisjoner)

Å unngå usunne/skadelige øvelser er minst like viktig for hunder som deltar i treningsklassene, til tross for at ekipasjene ikke kan bli «straffet» av en dommer for dette. I treningsklasser er det tillatt å delta med hunder helt ned til 8 måneders alder og det er da selvsagt ekstra viktig å ta hensyn til hundens unge alder. Dersom det observeres usunne/skadelige øvelser vil det kunne føre til tilsnakk.

I denne sammenheng er det også viktig å tenke på hundens stressnivå. Stress er ikke nødvendigvis en dårlig ting, men avhenger av i hvor stor grad det påvirker hunden negativt. Også her gjelder det å finne en god balanse. En hund som ligger i for høyt stressnivå vil kunne få trekk, selv om den presterer bra.

Hunden forlater ringen

Hvis en hund kommer til å sette en labb utenfor ringen mens den fortsatt jobber og er oppmerksom på sin fører, regnes ikke dette som en feil, og det bør verken medføre trekk i poeng eller diskvalifisering. Vurderes det at fører bevisst har planlagt programmet til å oppta mer plass enn det ringstørrelsen tillater, kan det trekkes poeng under "Innhold og vanskelighetsgrad" (utnyttelse av ringen). Hvis en hund derimot slutter å jobbe, forlater sin fører, eller forlater ringen så vil dette medføre diskvalifisering.

Unødvendig hard håndtering av hunden

Kreativ lydighet er show og glede. Fysisk avstraffelse av hunden hører ikke hjemme her! Førere som er unødvendig hard mot hunden, kan diskvalifiseres uansett hvor på stevneområdet episoden finner sted. Hva som ligger innunder begrepet unødvendig hard håndtering er det opp til dommerne å avgjøre.

Oppførsel på området og rundt konkurranseringen

For å beholde et godt miljø i kreativ lydighet, må alle ta ansvar og ikke ødelegge den gode stemningen rundt ringen og på konkurranseområdet. Selv om, og kanskje nettopp fordi, det kan være mye nerver før en konkurranse, er det viktig å huske på å ta hensyn til andre deltakere og dommere. Deltakere, både hunder og førere, kan bli forstyrret av f.eks. høylytte diskusjoner og negativ stemning. Det samme gjelder dommere som konsentrerer seg om dømming av andre ekvipasjer. *Hold avstand og vis hensyn til konkurrerende ekvipasjer, særlig ved inngang og utgang av ringen, slik at det blir positive opplevelser for alle.* Normal høflighet er for øvrig en selvfølgelighet, både overfor medkonkurrenter, dommere og arrangører.

Lykke til, vi gleder oss til å se deg i ringen! 😊